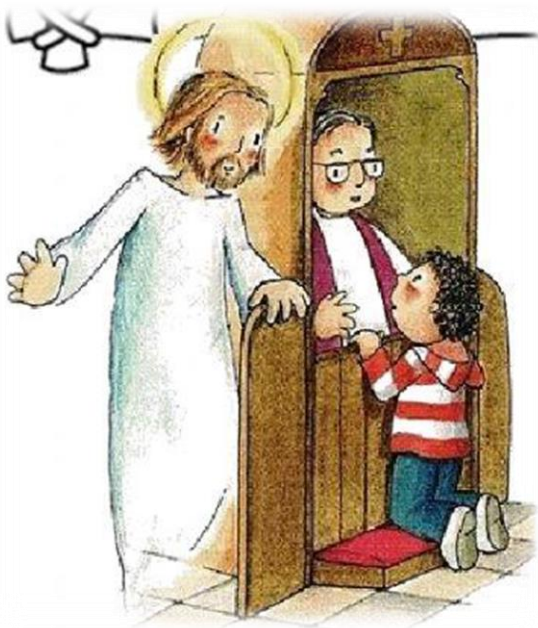

Le eno je potrebno

ČASOPIS O ŽIVLJENJU V DOMU
LETNIK 15, MAREC 2025

Božje ime je Usmiljenje

V Španiji je cerkev, v kateri zelo častijo velik križ, na katerem je Jezusova desna roka odtrgana od žeblja in spuščena kot za blagoslov. Zakaj? Izročilo ve povedati, da je nekoč pod tem križem stala spovednica, v kateri so se ljudje spovedovali in prejeli odpuščanje grehov. Nekega dne se je neki mož spovedal težkih grehov in pokazal znake iskrenega kesanja. Spovednik je razmišljal, ali bi mu dal odvezo ali ne. Šlo je za velike in številne grehe.

Grešnik je vneto prosil. »Dobro, dajem ti odvezo, toda glej, da ne zapadeš nazaj v iste grehe!« je bil duhovnik strog. Spokornik je obljubil, da se bo poboljšal. Toda v svoji slabosti je spet padel. Kesanje ga je spet privedlo pred spovednico pod velikim križem. »Tokrat vam ne morem dati odveze,« je rekel spovednik. »Zares se kesam in trdno obljubim ...« je obljubil grešnik. »Prosim, dajte mi odvezo, rešite me bremena mojih grehov.« Spovednik je končno dal odvezo in dodal: »Naj vam bo, a to je zadnjič!«

Preteklo je precej časa. Stara navada in človeška slabost sta naredili svoje in mož je spet padel v greh. In spet je prišel k spovedi k istemu duhovniku v isto spovednico pod tisti križ. »Zdaj je že zadosti. Vedno znova padaš. Tvoje kesanje ni iskreno!« je bil strog spovednik. »Res je, oče, padam, ker sem slab, toda iskreno se kesam. Glejte, jaz sem bolnik. Prosim, dajte mi odvezo.« »Ne, ne morem ti dati odveze in te osvoboditi bremena grehov,« je bil neizprosen duhovnik.

Tedaj je bilo z velikega križa slišati ječanje. Jezus na križu je odtrgal desno roko od žeblja, jo stegnil nad grešnika in z njo naredil znamenje križa v odpuščanje grehov. Spovedniku je rekel: »Ti nisi bil zanj bičan, s trnjem kronan, pribit na križ in nisi zanj prelil svoje krvi! Ali nisi bral v evangeliju, kako sem bil usmiljen do Marije Magdalene, Samarijanke, Zaheja in številnih drugih grešnikov!« Nato je grešniku dejal: »Pojdi v miru. Odpuščeni so ti tvoji grehi!«

Ta zgodba naj bo vsakemu od nas v pomoč in spodbudo, da v tem postnem času pridemo k usmiljenemu Jezusu in opravimo sveto spoved. Bog nas ima rad in nas čaka z odprtimi rokami, zato sprejmemo Božje povabilo. Želim vam blagoslovljen postni čas.

(Vir: B. Rustja, Povejmo z zgodbo, v: Ognjišče 9-2019, 43.)

Amicus Dei

• SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

Gospodovo oznanjenje

25. marec

Palestinsko mesto Nazaret je že več kot dva tisoč let znano po dogodku, o katerem poroča evangelist Luka in se ga spominjamo trikrat na dan – zjutraj, opoldne in zvečer –, ko se oglasijo zvonovi, in molimo: »Angel Gospodov je oznanil Mariji ...«

Skrivnost Gospodovega oznanjenja in učlovečenja se je dogodila v skromnem prostoru, ki je danes pod novo nazareško baziliko Oznanjenja. Tu je preprosta deklica Mirjam – Marija pristala na povabilo Božjega poslanca nadangela Gabrijela, da postane mati učlovečenega Božjega Sina. Izrekla je za zgodovino človeškega rodu najpomembnejši **da** in s tem se je začel uresničevati Božji načrt odrešenja. Marija je s tem načrtom tako tesno povezana, da je vsak Gospodov praznik tudi Marijin. Posebej velja to za praznik Oznanjenja. Krščanska umetnost je rada upodabljala prizor angelovega oznanjenja Mariji. Po Marijinem materinstvu je posvečeno materinstvo vseh mater sveta, zato na ta praznik

obhajamo krščanski materinski dan. (sč)

Pripravila Marica

LITERARNI KOTIČEK

Rdeči nageljčki, vijolična barva in svetilka upanja

Radio Ognjišče, 7. 3. 2025, 14:35

Jutri bo 8. marec, dan žena. Mediji so se že razpisali o ženah – o njihovih pravicah, o borbah, nasilju, neenakopravnosti, v glavnem o ženah. Na ulicah so že pripravljeni rdeči nageljčki, ki jih bodo emancipirane ženske ali njihovi prijatelji delili mimoidočim pripadnicam ženskega spola. Spet se bo govorilo o borbi žensk za pravico do splava, enakih plač in enakega

spoštovanja tako žensk kot moških.

Pri ženski borbi pa danes zelo pogrešam, da bi žene na svoj dan povedale, kakšne enakopravnosti si ne želijo, ker jih uničuje, dela iz njih novodobne sužnje in jih spet podreja modnim trendom in ideologijam.

Pogrešam malo tistega čudovitega evangelijskega feminizma – ko Jezus s svojim učenjem, delom, čudeži in spoštovanjem ženam vrača in jih ozavešča, kaj so in kaj je njihovo pravo dostojanstvo.

Evangelijski feminizem ženam pokaže, da so vredne same v sebi takšne, kot so, in ni potrebno, da postanejo moški, da bi jih njihov Stvarnik ljubil. Prav tako je nerazumno boriti se za pravico do splava, saj jo imajo že vrsto let!

Stoletna modrost Cerkve je, da postni čas obeleži z vijolično barvo in nas spodbudi, da poskusimo videti globlje tudi praznik žena, da vidimo v ženah del Božje nežnosti, solidarnosti in ljubeče navzočnosti.

Evangelijski feminizem poziva žene, naj se borijo za pravico do življenja – od spočetja do smrti, kajti prav to jim je vzeto. Vzeto jim je dostojanstvo darovalk in nositeljic življenja in vzeto jim je dostojanstvo materinstva – saj morajo matere delati enako dolgo kot moški, morajo

biti aktivne, zaposlene, angažirane, povsod prisotne – od politike do zabave – da bi bile uspešne.

A poleg vsega tega, so še vedno edine matere in edine roditeljice, ki življenje dajejo na naraven način in ga ohranjajo, ščitijo in mu dajejo moč za rast.

Vstopamo pa tudi v postni čas, a v tem času v cerkvah, na oltarjih in mašnih oblačilih prevladuje značilna vijolična barva. Nekje sem prebrala, da ta barva pomeni prisotnost domišljije in duhovnosti, občutljivosti in sočutja. Stoletna modrost Cerkve je, da postni čas obeleži z vijolično barvo in nas spodbudi, da poskusimo videti globlje tudi praznik žena, da vidimo v ženah del Božje nežnosti, solidarnosti in ljubeče navzočnosti.

Le kaj bi bolnišnice brez stotine žena zaposlenih ob bolnikih in umirajočih? Ali ne bi tudi vojne bile veliko prej končane, če bi se v postnem času spomnili, kako silno in neustavljivo je hrepenenje žena, ki ne streljajo in ubijajo, ampak čakajo – čakajo, da se vrnejo možje, očetje, sinovi, prijatelji, bratje? To hrepenenje je duhovna moč, ki oživi mrtve, vrača ranjene in prinaša drugačen pogled na vojne grozote.

S. Emanuela Žerdin© Izidor Šček

Odeti v vijolično barvo duhovnosti smo v postnem času povabljeni, da svojo individualnost in zagledanost vase in svojo veličino, pobarvamo z resnično vrednostjo človeka.

»Človek – kako ponosno se to sliši,« je zapisal Gorki. Obenem pa gledamo z druge strani nemoč in bednost človeka, ki ga je zlo premagalo, ali so ga v obup vrgle številne nesreče, ki jih ne more premagati in zmagati ...

V svetem letu stalno poslušamo govore o upanju – da smo romarji upanja, da smo dolžni svetu dati upanje, ki je v nas. A pogledjmo se in sami sebe vprašajmo – ali imam prižgano svetilko upanja? Kaj je tisto upanje, ki me kot kristjana drži iznad vode obupa in nemoči?

Kakšno upanje vendar podeliti ljudem sredi vse večje nevarnosti

velikih in močnih, da si svet razdelijo po svoje, da z njim delajo po svoje, da s silo uničijo vsak poskus drugačnega sveta, kot je njihov? Upanje v svetu, ki ga vse bolj prekriva digitalna meglica in svet umetne inteligence, ki nas za zdaj še navdušuje, a nas lahko kmalu zaslužnji, saj skoraj ne gledamo več drug drugemu v oči, ampak le v mobilne telefone ...

V takšnem svetu pa vendar zmeraj znova zagorijo, se zaiskrijo svetilke upanja!

In strmim nad njimi, svetilkami luči sredi teme – ko srečam mlade ljudi, animatorje oratorija, polne novih načrtov, iskalcev ljubezni; ali ko srečam starša, mlada in lepa, ki imata doma šest otrok (6 otrok!), a še uspeta voditi molitveno skupino; ali sestro redovnico, ki svojo težko bolezen premaguje s prepisovanjem evangelijev; ali duhovnika, ki kljub letom vzorno izpolnjuje svoje dolžnosti in nikoli ne zamudi maše.

Če pa kljub vsemu naše drobne svetilke upanja ugašajo, jih lahko ponovno prižgemo ob našem bolnem svetem očetu Francišku. Zdi se mi, da je njegova bolniška postelja postavljena v središče sveta, saj se okrog tega izčrpanega in ostarelega Božjega služabnika zgrinja ves svet.

Kako tudi ne, ko pa v njegovem srcu gori plamen – kaj plamen – kres upanja, ki ga nam, svojim bratom in sestrām, podarja kot svojo najdragocenejšo pridigo.

Če pa kljub vsemu naše drobne svetilke upanja ugašajo, jih lahko ponovno prižgemo ob našem bolnem svetem očetu Francišku.

Skoraj nepomembno postaja vprašanje »kdaj bo umrl«, saj če za koga, zanj veljajo besede apostola Pavla: »Ne smrt, ne življenje, ne angeli, ne moči, ne sedanost, ne prihodnost, ne oblasti višave ali globočine, ne katera koli druga stvar, nas ne more ločiti od Božje ljubezni, ki je v Kristusu Jezusu, našem Gospodu.« (Rim 8,39)

Zato ob rdečih nageljčkih sredi vijolične postne barve prižgimo svetilke upanja ob ognju, ki ne ugasne.

Komentar tedna – radio Ognjišče

Emanuela Žerdin

NISEM HRAST, SEM TRAVNA BILKA

Ne, nisem hrast,
sem travna bilka,
ki v nevihti se ukloni,
ki jo toča razcefra,
jo slana uklene,
sneg pokrije
in od zelenja ostanejo le rjave, gnile bilke in korenine.

Ne, nisem hrast,
da bi ponosno stala,
vsem viharjem kljubovala,
pokončno moč razkazovala.

Sem travna bilka,
ki na pomlad pokuka plaho ven na plan,
a četudi jo pohodiš, bo našla pot navzgor
in se bo že vzravnila,
izmed gnilih korenin kvišku bo pognala
in ne skala, ne beton ne bosta je pregnala!
Prav tam bo vzknila in pognala korenine!!!

Ker moje telo ve!,
vedo celice telesa, čutijo kot praspomin,
da imam neverjetno preživetveno moč!

Tadeja Gnezda

O SAMOSTANIH ...

Predstavitev najpomembnejših samostanov, ki so delovali ali pa še delujejo na ozemlju današnje Slovenije.

Frančiškani ... NAZARJE

Ob sotočju rek Savinje in Drete stoji grad Vrbovec, na griču nad njim pa frančiškanski samostan Nazarje s cerkvijo Marijinega oznanjena.

Zgodovina samostana je tesno povezana z ljubljanskim škofom Tomažem Hrenom

(1560–1630), zato najprej nekaj besed o njem. Več kot 30 let je bil ljubljanski škof in to v času cerkvene reforme, ki jo je oviral protestantizem. Čeprav je bil vodilni protireformator in je za sežiganje luteranskih knjig dobil celo pohvalo iz Rima, je obdržal Dalmatinov prevod Biblije, zanj dobil celo papeževo dovoljenje za uporabo, s tem pa ohranil njegovo jezikovno in literarno izročilo. Zelo pogosto se je zadrževal v bližnjem Gornjem Gradu, v poletni rezidenci ljubljanske škofije, saj je tam ustanovil posebno semenišče za izobraževanje duhovnikov in bil tudi njihov mecen. Tam je tudi umrl, pokopan pa je v kripti katedrale.

V mladosti je bil škof zelo bolehen in je kasneje tudi hudo zbolel, a je ozdravel, ker naj bi njegovo veliko prošnjo za zdravje uslišala Marija iz italijanskega Loreta. V zahvalo je na griču nad gradom, ki ga je bil prej kupil, dal postaviti kapelico, kar se da podobno loretski, in jo poimenoval Nazaret. To ime se je v obliki »Nazarje« ohranilo vse do danes. Nad vhodom v kapelo lahko današnji obiskovalec samostana še vidi ohranjeno

ploščo s Hrenovim grbom in grbom ljubljanske škofije. (slika) Kmalu je kapelica začela privabljati vedno več bolnih ljudi, ki so upali na svojo ozdravitev, zato je Hrenov naslednik l. 1632 povabil menihe FRANČISKANE, jim izročil kapelo v varstvo in jim naložil skrb za romarje. Njihova prva naloga pa je še vedno bila postavitve samostana in prave cerkve. Ob gmotni podpori škofov in številnih dobrotnikov so se čez leta redovniki le preselili iz gradu, kjer so bivali

v času gradnje, v nov samostan in začeli slediti svojemu poslanstvu.

S posredovanjem škofov so notranjost cerkve v baročnem stilu s svojimi deli obogatili najvidnejši umetniki tiste dobe. Na zunaj ima cerkev tipično

renesansčno podobo z dvema zvonikoma in se lepo umešča v mirno naravo Savinjske doline. Do nje je dostop tudi po kamnitih stopnicah, kar 193 jih je, za obiskovalce kapele so jih uredili menihi sami, a so danes že zelo potrebne obnove. Tudi spodnji grad je le delno obnovljen, v njem deluje Muzej gozdarstva in lesarstva.

- Po preselitvi v novo zgrajen samostan je zelo kmalu zaživela samostanska LEKARNA, saj so zdravilsko dejavnost obvladali že prvi frančiškani. Bila je edina daleč naokoli in zelo pomembna za prebivalstvo, tudi romarjem so pomagali z nasveti in zdravili. Kar 58 let je lekarno vodil in zdravil ljudi pater Salomon, še danes je znan njegov »Salomonov obliž«, sicer pa se stare recepture niso ohranile, uničila jih je zadnja vojna.

- Več kot 150 let so patri vodili osnovno ŠOLO, poučevali in vzgajali mladino vse do začetka vojne, ko je okupator menihe izgnal.

- Nekaj časa je bil v samostanu tudi t.i. NOVICIAT, preizkusna doba in vzgoja novomašnikov in njihova priprava na redovno življenje.

- Nazarska KNJIŽNICA je sicer skromna, ima pa nekaj zanimivih knjig, ki jih upravičeno lahko štejejo med zaklade slovenske kulturne dediščine. Prve knjige so frančiškanom podarili iz Gornjega Grada z željo, da mašujejo v dobro darovalcev. Izstopajo medicinske strokovne knjige, Biblije in Trubarjevi prevodi evangelijev. V delu samostana, ki je bil med vojno porušen, so bili lekarna, šola in knjižnica, zato je izguba toliko večja. Danes je knjižnica v obnovljenem delu, zelo zanimiv je njen urejen arhiv, ki se nanaša na dolgoletno delovanje šole (stari učbeniki, »zlata knjiga« odličnjakov ...). Vse si je možno tudi ogledati, saj so jo frančiškani odprli za javnost. Danes menihi vabijo romarje in vse, ki si to želijo ali

potrebujejo, v »Dom duhovnih vaj«. Mirna lega in samostanska klima (slika dvorišča) dajejo možnosti za poglobitev duha, ki jih bližina redovnic, frančiškovih revnih sester klaris, še dodatno navdihuje.

... se nadaljuje ...

Zapisala Lela J. Podgornik

ŽIVLJENJA

Za vse matere sveta
poklekam pred te, Mati Gospodova,
da nanje položiš svoje dlani,
s katerimi miluješ Božjega Sina.

Za vse žene,
ki pod srcem nosijo življenje,
trkam na tvoje srce, Devica iz Nazareta,
da jih obsiješ z blagoslovljenim sadom
svojega telesa, ki je bil spočet
v predani ljubezni in veri.

Za vse žene sveta,
ki so rodile telesno ali duhovno,
polagam v tvoje naročje zaupanje,
da jih blagoslavljaš in opogumljaš,
varuhinja Življenja.

Za vse matere in očete,⁴
ki hočejo resnično ljubiti,
gledam v tvoje oči,
blagoslovljena
med ženami.

Ti s svojo
materinsko dobroto
siješ nad družinami.

Nataša Ahčin

SPOMINSKE DROBTINICE

Udeležba DMM na zimskih športnih igrah

Bil je 24. januar 2025. Dan za udeležbo na zimskih igrah socialnih zavodov Slovenije. Tudi iz naš Dom se je prijavil, in sicer Mateja Seliškar, Metka Jeraj in Jelka Kožman. V rahlem dežju smo krenile na Kope, kjer naj bi se igre odvijale. Me smo se prijavile na pohod.

Vožnja je bila prijetna in nekaj po deveti uri smo prispele na Kope, kjer nas je pričakal odličen zajtrk.

Potem so nas seznanili, kako in kaj in kmalu smo se znašle na poti divjega petelina, ki domuje na Kopah. Povzpeli smo se po snegu do Črnega vrha, 1543 m. Kmalu je megla izginila in pokazalo se je sonce. Odprl se nam je čudovit razgled na Veliko Kopo in Kamniške Alpe, pogled pa je segel tudi v Avstrijo.

Po kratkem oddihu in fotografiranju smo krenili nazaj in zopet nas je na poti ovila megla; v dolini pa nas je pričakalo sonce.

Začele so se naše športne aktivnosti. Organizatorji so si zamislili tri zabavne igrice: v prvi je bilo potrebno teči na vrh hribčka in se spustiti navzdol; v drugi igri smo dali češarek med noge, tekli do škatle na

drugo stran, ga spustili in se s tekom vrnili na cilj. V tretji igri pa je bilo potrebno

nesti stožec z žogo na vrhu v eni roki in na koncu vreči žogo v kanto, jo pobrati in se čimprej vrniti na cilj. Vsi smo se zabavali. Sledilo je obilno kosilo. Po kosilo nas je čakala zabava. Še prej pa smo se spomnili na naše pogumne rudarje in v njihov spomin smo imeli minuto molka.

Potem smo še poplesavale, naredile nekaj posnetkov sončnega zahoda in se, polne lepih vtisov, vrnile domov.

Jelka Kožman

Čas neizmerno beži, le kam se mu tako mudi! Leto je naokrog in tudi pust, krivih ust, je prišel naokrog. Prejšnji teden so nas obiskali laufarji iz Cerknega in v dvorani zaplesali svoj ples. V ponedeljek, 3. marca, pa so nas obiskali kurenti s Ptuja. Pred cerkvijo se je zbralo veliko otrok in odraslih. Skupaj so zaplesali kurentov ples. Mi iz doma DMM smo se zbrali pred vhodom in kurenti so nas prišli obiskat. Zaplesali so na svoje viže, nazadnje pa smo se fotografirali z njimi. Vreme so imeli lepo, tudi od nas so odnesli lep vtis. Želja nas vseh pa je, da nas obišejo še naslednje leto. Če nam Bog da zdravje, se vidimo naslednje leto in zakorakamo v pomlad.

Anton Treven

Po nedolžnem tepen

Ta zgodba se je odvijala, ko sem hodil v 5. ali 6. razred. Pot od doma do šole je trajala tri četrt ure, otroci pa smo ubrali krajšo pot mimo Lukanove kočice čez gozd in si skrajšali pot. Nekega dne, ko sem se vračal iz šole domov, me je pri koči ustavila gospodinja, ki je okopavala krompir. Steza je vodila tik ob njeni njivi. Vprašala me je: »Fant, ali ješ kumare?« »Pa kako rad,« sem odgovoril. Odhitela je domov po vrečko in mi naložila polno kumar, tako, da sem jih komaj vlekel domov. Mati je rekla: »Midva sva stara, malo pojeva, škoda, da bi tukaj zgnile.« Doma sem kumare skril v sobo. Prišla je nedelja. Mama je hodila redno k večernicam, oče pa je bil bolan in je ležal. Jaz sem izkoristil odsotnost in šel po eno kumaro in jo olupil. Olupke pa sem vrgel v posodo, kjer se je »rihtala« jed za prašiče. Mama se je vrnila domov in šla krmit prašiče. Zagledala je te dolge olupke in takoj vedela, da tako velikih kumar ni doma. Šla je k očetu, mu povedala in takoj sem moral iti k njemu. Prve besede so bile: »Kje si kradel kumare?« Povedal sem mu, pa ni verjel. Vzel je pas iz hlače in me močno našeškal. Objokan sem se vrnil in naredil trden sklep, da ne vzamem več ničesar od nobenega, preveč me je bolela rit. Oče se je bal, da bi pri sosedih kradli in prišli na slab glas.

Pozneje pa sem sinu izročil kmetijo, zase pa sem obdržal majhno njivo, da sem imel vse pridelke doma. Na njivi sem postavil ogrodje in ga pokril s folijo. Notri pa sem nasadil paradižnik in tudi par sadik podolgovatih kumar. Te so se vzpenjale pokonci po letah kot fižol. En vrh pa je zrastel med polivinilom in tam je zrasla dolga kumara. Utrgal sem jo in jo čez ramo odnesel domov. Soseba sta klepetala pred hišo in me vprašala, kaj nesem. Jima povem, pa nista verjela. K meni sta prišla gledat na dvorišče. Začudila sta se, kajti tako dolge kumare še nista videla. Odhitel sem v delavnico po meter in jo pomeril: točno 48 cm je bila dolga. Razrezal sem jo na tri dele in vsi smo jo imeli dosti.

Ostal mi je lep spomin na dolgo kumaro.

Anton Treven

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.

Ps 73,28

Vida Maček

Janez Leskovec

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

RAZVEDRILO

POŠTEVANKA

Zanimivost: število v matematiki so izumili Babilonci pred približno 5.000 leti, človek pa pozna števila dlje, kot pozna besede in denar.

$1 \times 14 =$

$13 \times 1 =$

$7 \times 6 =$

$2 \times 14 =$

$25 \times 2 =$

$8 \times 9 =$

$3 \times 14 =$

$41 \times 4 =$

$9 \times 7 =$

$4 \times 14 =$

$55 \times 5 =$

$5 \times 6 =$

$5 \times 14 =$

$62 \times 6 =$

$11 \times 3 =$

$3 \times 6 + 7 \times 9 =$

$2 \times 4 + 5 \times 2 =$

$9 \times 5 - 4 \times 4 =$

$5 \times 8 + 15 =$

$7 \times 3 - 16 =$

$23 + 8 \times 4 =$

$4 \times 3 + 6 \times 1 =$

$10 \times 5 - 2 \times 5 =$

$100 - 8 \times 8 =$

SMEJALNICA

Sosed sosedi: »Psa bom prodal.« »A je hud?« »Ne, trenutno še nič ne ve.«

»Jure, kaj pa pomeni tak kraval v dnevni sobi?« je vprašala mama. »Dedek uči očka, kako se naredi moja domača naloga.«

»Kako kura hrani svoje piščance?« vpraša Janezek sošolca: »Ja, doji jih!« »Tega ti pa ne verjamem!« »Zakaj ne? Ali še nisi slišal za kurje prsi?«

D. K.

Izdaja Dom Marije in Marte Logatec. Ureja Leonida Župančič.